

Πρώτο Μέρος

Σίγουρα θα έχετε αναρωτηθεί πολλές φορές ποιος είναι τελικά ο σκοπός του αναρχισμού, και γιατί ενώ υπάρχουν τόσες διαφορετικές σχολές του σοσιαλισμού είναι αναγκαίο να δημιουργήσουμε ακόμα μια. Για να απαντηθεί αυτό το ερώτημα θα πρέπει να γυρίσουμε στα τέλη του προηγούμενου (18ου) αιώνα.

Λίγο πολύ όλοι γνωρίζουμε τα βασικά πράγματα που σημάδεψαν εκείνη την εποχή: την μεγάλη επέκταση του διανοητικού μας φάσματος, μέσω της τεράστια εξέλιξης των φυσικών επιστημών, την εξέλιξη της κριτικής και τελικώς την εξάλειψη πολλών από των αποδεχόμενων μέχρι τότε προκαταλήψεων, καθώς την δημιουργία μιας θεωρίας για την φύση βασισμένη πάνω σε πραγματική επιστημονική θεμελίωση, παρατήρηση και την λογική. Επίσης υπήρξε και μια μεγάλη κριτική πάνω στους πολιτικούς θεσμούς που ήταν επιβεβλημένοι στην ανθρωπότητα για αρκετούς αιώνες, ενώ παράλληλα δημιουργήθηκε και ένα κίνημα με βάση τα ιδανικά της ελευθερίας, της ισότητας, και της αδελφότητας, τα οποία αποτελούσαν ανέκαθεν τα ιδανικά των λαϊκών μαζών. Το εν λόγω κίνημα εγκλωβισμένο στα στενά όρια του

δεσποτισμού και του εγωισμού των προνομιούχων τάξεων, μπόρεσε να ευνοηθεί και να απελευθερωθεί μέσω της λαϊκής αγανάκτησης, που τελικά προκάλεσε την μεγάλη επανάσταση, μια επανάσταση η οποία έπρεπε να αναπτυχθεί μέσα από ένα δρόμο χιλιάδων εμποδίων εντός και εκτός αυτής.

Η επανάσταση μπορεί να κατατροπώθηκε, αλλά τα ιδανικά της παρέμειναν ζωντανά. Αν και αρχικά διώχθηκαν και χλευάστηκαν, έγιναν το σύνθημα μιας αργής εξέλιξης ενός ολόκληρου αιώνα. Η ιστορία του 19ου αιώνα συνοψίζεται στην προσπάθεια πραγματικής εφαρμογής σε

πρακτικό επίπεδο των αρχών που δημιουργήθηκαν στα τέλη του περασμένου αιώνα, μιας και αυτή είναι η μοίρα των επαναστάσεων, ακόμα και αν κατατροπωθούν να καταδείξουν τον δρόμο, ο οποίος τις ακολουθεί. Σε καθαρά πολιτικό επίπεδο αυτές οι ιδέες αναφέρονται στην κατάργηση των αριστοκρατικών δικαιωμάτων, στην κατάργηση της κυβέρνησης, και στην ισότητα στους νόμους. Σε οικονομικό επίπεδο η επανάσταση επιζητούσε την απελευθέρωση των εμπορευματικών συναλλαγών, έχοντας για σύνθημα “πουλάτε και αγοράζετε ελεύθερα”. Πουλήστε τους εαυτούς σας και όλα σας τα προϊόντα, όσα μπορείτε να τα παράγετε, και αν δεν διαθέτετε τα αναγκαία μέσα και έχετε μόνο τα χέρια σας, πουλήστε αυτά, πουλήστε την παραγωγική σας δύναμη στην μέγιστη δυνατή τιμή, το κράτος δεν θα παρέμβει. Εργολάβοι, ανταγωνιστείτε μεταξύ σας! Δεν θα υπάρξει καμία χάρη σε κανέναν, ο νόμος της φυσικής επιλογής θα αναλάβει να σκοτώσει όλους όσους δεν συμβαδίζουν με την πρόοδο της

βιομηχανίας, και θα επιβραβεύσει εκείνους που οδηγούν την κούρσα.

Το παραπάνω είναι λίγο πολύ η θεωρία του 1789, και αν το κράτος παρέμβει σε αυτόν τον αγώνα και εποφελήσει κάποιους -όπως είδαμε τελευταία με τα μονοπώλια στα ορυχεία και τους σιδηροδρομικούς σταθμούς-, αυτές οι πράξεις χαρακτηρίζονται από τους φιλελεύθερους, ως μια αξιοθρήνητη απόκλιση από τις μεγάλες αρχές της Επανάστασης.

Κάτι το οποίο κάποιοι από αυτούς το διέκριναν, και οι καλύτεροι από αυτούς το επιζητούσαν έντονα, αλλά δεν τόλμησαν να το συνειδητοποιήσουν. Ενώ λοιπόν η ελευθερία των συναλλαγών - το οποίο σημαίνει σύγκρουση μεταξύ των μερών της κοινωνίας- διακηρύχθηκε, τα ανταγωνιζόμενα μέρη δεν ήταν σε καμιά περίπτωση εξίσου ευνοημένα, έτσι λοιπόν αυτοί οι οποίοι είχαν κληρονομήσει τα μέσα από τους πατεράδες του, απέκτησαν μια σημαντική θέση ισχύος ως προς τους αδύναμους. Κάτω από αυτές τις συνθήκες λοιπόν τα εκατομμύρια των φτωχών δεν μπόρεσαν να κάνουν τίποτα άλλο παρά να ενδώσουν στις υποταγές των λίγων πλουσίων.

Σύντροφοι, έχετε συχνά αναρωτηθεί “Από που προέρχεται ο πλούτος των αφεντικών; Από την εργασία τους;”, θα ήταν κοροϊδία να απαντήσουμε καταφατικά σε αυτή την ερώτηση. Ας υποθέσουμε πως ο M. Rothschild έχει δουλέψει όλη του την ζωή, ε και όλοι εσείς λοιπόν έχετε δουλέψει όλη σας την ζωή, τότε γιατί η περιουσία του M. Rothschild συνυπολογίζεται σε πολλά εκατομμύρια, ενώ η δική σας σε λιγοστά υπάρχοντα; Η απάντηση είναι απλή, εσείς έχετε χρησιμοποιήσει τον δικό σας μόχθο και εργασία για να παράγετε, ενώ ο M. Rothschild επιδίδεται όλη του την ζωή στο να συσσωρεύει το αποτέλεσμα της εργασίας και του μόχθου των υπολοίπων, όλο το θέμα έγκειται εκεί.

γρήγορα, εάν πάλι τον φυλάξει κάπου αυτός δεν θα αυξηθεί, μιας και ο χρυσός δεν φυτρώνει σαν το στάχυ, και μετά το πέραςμα ενός χρόνου δεν θα έχει στο σεντούκι του 110 νομίσματα αν αρχικά είχε 100. Εάν αποφασίσει να ανοίξει μια βιομηχανία και προτείνει στους κατοίκους της πόλης να δουλεύουν για αυτόν με 4 νομίσματα την μέρα, ενώ αυτά που παράγουν ισοδυναμούν με 8 νομίσματα την μέρα, αυτοί θα του απαντήσουν, πως κανένας τους δεν θέλει να δουλέψει κάτω από αυτούς τους όρους. “Πήγαινε να βρεις μια άλλη πόλη, όπου οι άνθρωποι της δεν έχουν εξασφαλισμένα ούτε το ψωμί, ούτε τα ρούχα, ούτε την δουλειά, και θα συμβιβαστούν να σου δώσουν την μερίδα του λέοντος από τον αποτέλεσμα της εργασίας τους για τα στοιχειώδη αναγκαία της επιβίωσης. Πήγαινε εκεί που οι άνθρωποι πεινάνε, και θα βγάλεις μια περιουσία!”

Η προέλευση της περιουσίας των πλουσίων είναι η δυστυχία σου. Αν δεν υπήρχαν φτωχοί δεν θα υπήρχαν και εκατομμυριούχοι.

Τα γεγονότα τα οποία μόλις ανέφερα δεν κατανοήθηκαν και δεν επηρέασαν άμεσα την επανάσταση του προηγούμενου αιώνα. Η επανάσταση έφερε αντιμέτωπες δυο αντίθετες τάξεις, μια εξαθλιωμένη και πεινασμένη στρατιά

πρώην δουλοπάροικων και μια τάξη ανθρώπων που κατείχαν όλα τα μέσα παραγωγής και τον πλούτο. Και στην συνέχεια είπε σε αυτές τις δύο τάξεις “Μονομαχήστε”. Και οι εξαθλιωμένοι ηττήθηκαν. Μπορεί να μην είχαν στην κατοχή τους καμία απολύτως περιουσία, αλλά είχαν κάτι πολυτιμότερο από όλο το χρυσάφι του κόσμου: τα χέρια τους, αυτά τα χέρια λοιπόν, η πραγματική πηγή όλου του πλούτου, μονοπωλήθηκαν από τους πλούσιους. Έτσι είδαμε όλες αυτές τις περιουσίες, που είναι χαρακτηριστικό της εποχής μας να ξεπηδάνε από παντού. Ένας βασιλιάς του προηγούμενου αιώνα που χαρακτηρίστηκε “ο μεγάλος Λούις ο 14ος” από τους συμφεροντολόγους ιστορικούς, δεν θα μπορούσε καν να ονειρευτεί πως θα διέθετε ποτέ μια τόσο μεγάλη περιουσία όσο αυτή που είχαν στην κατοχή τους οι Vanderbilts και οι Mackays.

Από την άλλη ενώ υποτίθεται πως βλέπουμε τους φτωχούς να μειώνονται, αυτοί μοχθούν όλο και περισσότερο για τους πλούσιους και ενώ αυτοί οι οποίοι παράγουν για τον εαυτό τους μειώνονται δραματικά, βρίσκουμε τους εαυτούς μας υπό την συνεχώς αυξανόμενη πίεση του να παράγουμε όλο και περισσότερο για να πλουτίσουν κι άλλο οι πλούσιοι. Κάποιοι έχουν πει “ας δώσουμε τις ίδιες βάσεις σε όλους” και έτσι η εκπαίδευση εξαπλώθηκε περεταίρω. Καλύτερες ανθρώπινες μηχανές δημιουργήθηκαν οι οποίες απλά εργάζονται πιο αποδοτικά για τους πλούσιους. Επιφανείς επιστήμονες, με μεγάλες διακρίσεις, παρά την εκπαίδευση τους εξακολουθούν να βρίσκονται κάτω από τον καπιταλιστικό ζυγό. Η εκπαίδευση βελτιώνει το κοπάδι για να μπορεί να είναι πιο αποδοτικό,

αλλά προφανώς η εκμετάλλευση παραμένει και εντείνεται. Μετά υπήρξε μια μεγάλη συζήτηση για τις συντεχνίες και τις ενώσεις, αλλά οι εργαζόμενοι σύντομα κατάλαβαν πως δεν μπορούσαν να κατακτήσουν πραγματικά τον πλούτο που τους ανήκει, απλά ενώνοντας τις μιζέριες τους, και αυτοί που αρχικά πίστεψαν σε αυτήν την ψευδαίσθηση αναγκάστηκαν να στραφούν στον σοσιαλισμό.

Κάπως δειλά στην αρχή, ο σοσιαλισμός μίλησε πρώτα στο όνομα του χριστιανικού συναισθήματος και ηθικής, άνθρωποι με βαθιά ριζωμένες τις ηθικές αρχές του Χριστιανισμού - αρχές οι οποίες διέπουν και όλες οι άλλες θρησκείες- δήλωναν πως “κανένας χριστιανός δεν έχει το δικαίωμα να εκμεταλλεύεται τους

προστατεύει τους αδύναμους έναντι των ισχυρών, και να βοηθάει τις εργατικές ενώσεις των ανθρώπων, το κράτος από μόνο του μπορεί να προστατεύσει τους εργάτες από το κεφάλαιο και να εναντιωθεί στην καπιταλιστική εκμετάλλευση της εργατικής τάξης, όπου το κεφάλαιο αρπάζει το σύνολο της αξίας του προϊόντος της εργασίας τους”. Στο παραπάνω η αστική τάξη απάντησε με πολυβόλα το 1848.

Μόλις πριν από περίπου 20 με 30 χρόνια, όταν οι λαϊκές μάζες καλέστηκαν να εκφράσουν τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους στην Διεθνή Ένωση Εργατών, υπήρξε η πρώτη

ουσιαστική φόρα όπου ο σοσιαλισμός μίλησε στο όνομα του λαού, και καθώς σιγά σιγά έπαιρνε μορφή μέσα στο συνέδριο της ένωσης και εν συνεχεία έξω από αυτό, έφτασε σε ένα κάποιο συμπέρασμα το οποίο μπορεί να συνοψιστεί στα παρακάτω: Όλος ο συσσωρευμένος πλούτος είναι το αποτέλεσμα εργασίας όλων των υπαρχόντων ανθρώπων και των προηγούμενων γενιών. Αυτή η αίθουσα στην οποία συνεδριάζουμε αντλεί την αξία της από το γεγονός ότι βρίσκεται στο Παρίσι, αυτή την φανταστική πόλη που είναι αποτέλεσμα της εργασίας και του μόχθου 20 και πλέον γενιών. Τα μηχανήματα τα οποία έχετε εφεύρει και έχετε κατοχυρώσει με διπλώματα ευρεσιτεχνίας κρύβουν μέσα τους τη νοημοσύνη και την ευρηματικότητα έξι γενιών και αν έχουν κάποια αξία αυτό συμβαίνει γιατί αποτελούν μέρος αυτού απέραντου συνόλου που ονομάζουμε την πρόοδο του δέκατου ένατου αιώνα. Εάν στείλετε ένα από τα βιομηχανικά σας μηχανήματα στους ιθαγενείς της Νέας Γουινέας αυτά δεν θα έχουν

Όλα ανήκουν σε όλους! Αψηφούμε οποιονδήποτε προσπαθεί να μας υποδείξει ποιο κομμάτι του συλλογικού πλούτου ανήκει στον καθένα ατομικά. Δείτε τον τεράστιο αριθμό εφευρέσεων και συσκευών που δημιούργησε ο 19ος αιώνας, ιδού αυτά τα εκατομμύρια των σιδερένιων σκλάβων που ονομάζουμε μηχανές, οι οποίες ξηλώνουν, ράβουν και στριφογυρνάνε για εμάς, ξεχωρίζοντας και συναρμολογώντας τις πρώτες ύλες, είναι τα θαύματα της εποχής μας. Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μονοπωλήσει οποιοδήποτε από αυτά τα μηχανήματα και να πει στους υπόλοιπους "αυτό εδώ ανήκει σε εμένα και όποιος θέλει να το χρησιμοποιήσει θα πρέπει να μου πληρώνει φόρο για κάθε τι που παράγει", σαν τους φεουδάρχες του Μεσαίωνα που είχαν το δικαίωμα να πουν στους καλλιεργητές - "Αυτός ο λόφος και αυτό το λιβάδι είναι δικά μου και θα πρέπει να με πληρώνετε για κάθε κιλό κριθαριού και σταχυού που παράγετε".

Όλα ανήκουν σε όλους! Και υπό την προϋπόθεση πως κάθε άνδρας και γυναίκα συνεισφέρει στον βαθμό που μπορεί στην παραγωγή των απαραίτητων αντικειμένων, έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε όλα όσα έχουν παραχθεί από όλους.

Δεύτερο Μέρος

Η παραπάνω ρήση θα μπορούσε να πει κανείς πως παραπέμπει στον κομμουνισμό, αλλά για να είμαστε πιο σωστοί πρόκειται για τον κομμουνισμό που δεν διέπεται από κάποια θρησκεία ή κάποιο κράτος αλλά από τον ίδιο τον λαό. Τα τελευταία πενήντα χρόνια έχει επέλθει μια μεγάλη αφύπνιση της εργατικής τάξης, που οδήγησε στην εξάλειψη της προκατάληψης υπέρ της ιδιωτικής περιουσίας. Οι εργαζόμενοι πλέον μεγαλώνουν όλο και πιο εξοικειωμένοι με την ιδέα

πως τα εργοστάσια, οι σιδηρόδρομοι και τα ορυχεία δεν είναι φεουδαρχικές κτήσεις κάποιου άρχοντα, αλλά ιδρύματα κοινής ωφέλειας τα οποία η ίδια η κοινωνία πρέπει να ελέγχει. Η ιδέα της συλλογικής ιδιοκτησίας δεν προήλθε από το έργο κάποιου διανοούμενου, αλλά βρίσκεται και αναπτύσσεται στα μυαλά των εργατικών μαζών, και όταν η επανάσταση, που μας επιφυλάσσει το τέλος αυτού του αιώνα έρθει, θα επιφέρει μεγάλη σύγχυση στο στρατόπεδο των εκμεταλλευτών μας, θα δείτε τις μάζες να απαιτούν την απαλλοτρίωση και να την εφαρμόζουν δικαιωματικά στα εργοστάσια, της μηχανές και τα ατμόπλοια.

Ακριβώς όπως το αίσθημα του σπιτικού ασύλου έχει αναπτυχθεί έντονα τα τελευταία 50 χρόνια,

έτσι και το αίσθημα του δικαιώματος πρόσβασης για όλους στα μέσα παραγωγής του πλούτου έχει αναπτυχθεί μεταξύ των μαζών. Είναι γεγονός, και αυτός που, όπως εμείς, επιθυμεί να μοιραστεί τη λαϊκή ζωή και να παρακολουθήσει περεταίρω την εξέλιξη της, οφείλει να αναγνωρίσει πως η παραπάνω δήλωση εκφράζει πιστά τις προσδοκίες του λαού. Η τάση που διέπει το τέλος αυτού του αιώνα είναι προς τον κομμουνισμό, όχι κάποιο μοναστηριακό ή στρατιωτικό κομμουνισμό από αυτούς που είχαν υποστηριχθεί στο παρελθόν, αλλά τον ελεύθερο κομμουνισμό, ο οποίος διανέμει τα συλλογικά προϊόντα σε όλους, δίνοντας σε όλους την δυνατότητα να καταναλώνουν όσο οι ίδιοι θέλουν στο δικό τους σπίτι.

Αυτή είναι η λύση η οποία ο λαός μπορεί να ασπαστεί άμεσα και είναι η λύση την οποία ο λαός ζητάει στις πιο κρίσιμες εποχές. Το 1848 το σύνθημα “Από τον καθένα σύμφωνα με τις δυνατότητες τους, στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του” ηχούσε κατευθείαν στις καρδιές των μαζών, και αν επευφημούσαν την δημοκρατία και την καθολική ψηφοφορία, το έκαναν επειδή ήλπιζαν ότι θα επιτύχουν τον κομμουνισμό μέσω αυτών. Το 1871 επίσης, όταν όσοι βρίσκονταν πολιορκημένοι στο Παρίσι έκαναν μια ύστατη προσπάθεια να υπερασπιστούν και να αποκρούσουν τους εισβολείς, ποιο ήταν το αίτημα τους; Δωρεάν μερίδες για όλους. Συλλέξτε όλα τα προϊόντα σε ένα κοινό απόθεμα και αφήστε τα να διανεμηθούν σύμφωνα με τις ανάγκες του καθενός. Αφήστε τον καθένα να πάρει ελεύθερα όλα τα αναγκαία, τα οποία χρειάζεται και όσο για αυτά που δεν βρίσκονται σε αφθονία, ας διανεμηθούν συνετά κάτω από προγραμματισμένες και συμφωνημένες από όλους αναλογίες, αυτή είναι η λύση την οποία ο

λαός αντιλαμβάνεται και συμμερίζεται καλύτερα από όλες. Αυτό είναι επίσης το σύστημα το οποίο εφαρμόζεται συχνά στις αγροτικές περιοχές (της Γαλλίας). Εφόσον τα συλλογικά εδάφη δίνουν δυνατότητα για άφθονα βοσκοτόπια, ποια κομμούνια θα επιδίωκε να περιορίσει την χρήση τους; Όταν τα σιτηρά και τα κάστανα είναι σε αφθονία ποια κομμούνια θα περιόριζε τα μέλη της να πάρουν όσα αυτοί επιθυμούν;

Αφήστε μας να πάρουμε από το κοινό απόθεμα τα προϊόντα τα οποία βρίσκονται σε αφθονία και όσο για τα προϊόντα των οποίων η παραγωγή είναι περιορισμένη ας τα διανέμουμε στην κοινότητα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του καθενός, δίνοντας προτεραιότητα στα παιδιά και τους μεγάλους ανθρώπους, δηλαδή τους πιο

αδύναμους. Και επίσης, όλοι έχουν δικαίωμα να καταναλώνουν αυτά τα προϊόντα στο σπίτι τους και όχι αναγκαστικά σε δημόσιους χώρους, σύμφωνα με τις προσωπικές τους ορέξεις και με την παρέα που ο καθένας επιθυμεί είτε αυτοί είναι οι φίλοι είτε η οικογένεια του. Αυτό είναι το ιδανικό για τον λαό.

Όμως δεν είναι αρκετό να μιλήσουμε για “κομμουνισμό” και “απαλλοτρίωση”, είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε ποιοι πρέπει να έχουν τον έλεγχο της διαχείρισης της συλλογικής ιδιοκτησίας και κληρονομιάς, και ακριβώς πάνω σε αυτή την ερώτηση είναι που οι διαφορετικές σχολές των σοσιαλιστών αντιτίθενται μεταξύ τους, με μερικούς να θέλουν τον εξουσιαστικό κομμουνισμό και άλλους, όπως εμείς, να

δηλώνουμε ανεπιφύλακτα υπέρμαχοι του αναρχοκομμουνισμού. Για να μπορέσουμε να κρίνουμε μεταξύ των δύο, ας γυρίσουμε για μια ακόμα φορά στο σημείο εκκίνησης μας, την επανάσταση του προηγούμενου αιώνα.

Με την ανατροπή της βασιλείας η επανάσταση διακήρυξε την λαϊκή κυριαρχία, όμως λόγω των αντιφάσεων της, που ήταν κάτι πολύ λογικό για την εποχή εκείνη, στην ουσία δεν διακηρύττε μια πραγματική λαϊκή κυριαρχία, αλλά μια πραγματικά ελλειμματική, η οποία λάμβανε χώρα μόνο σε μεμονωμένα χρονικά διαστήματα και σημεία που αφορούσαν τον διορισμό αυτών που υποτίθεται πως θα εκπροσωπούσαν τον λαό. Στην ουσία απλά μιμήθηκαν τους θεσμούς της αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης της Αγγλίας. Η

επανάσταση πνίγηκε στο αίμα και πάραυτα η αντιπροσωπευτική κυβέρνηση έγινε το σύνθημα ολόκληρης της Ευρώπης. Σε ολόκληρη την Ευρώπη με εξαίρεση την Ρωσία, όλες οι πιθανές μορφές της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας δοκιμάστηκαν, από κυβερνήσεις με δικαίωμα συμμετοχής με βάση την ατομική ιδιοκτησία του καθενός μέχρι τις πολύ πιο αμεσοδημοκρατικές κυβερνήσεις των μικρών καντονιών της Ελβετίας. Όμως κατά περίεργο τρόπο όσο πιο κοντά φτάνουμε στην ιδανική αντιπροσωπευτική κυβέρνηση, η οποία εκλέγεται μέσω μιας εντελώς ελεύθερης (δωρεάν) και καθολικής ψηφοφορίας, τόσο πιο πολύ γίνονται εμφανή τα ελαττώματα της, καθιστώντας σαφές σε όλους πως η αντιπροσωπευτική κυβέρνηση είναι άκρως ελαττωματική. Μιας και είναι κάτι ξεκάθαρα παράλογο να αποκόπτεις μια μικρή ομάδα ανθρώπων από το σύνολο του λαού και να τους αναθέτεις το σύνολο της διαχείρισης των δημόσιων υποθέσεων λέγοντας τους “Ασχοληθείτε με αυτά τα ζητήματα, μιας και εμείς

απαλλάσσουμε τους εαυτούς μας από οποιαδήποτε συμμετοχή σε αυτά εναποθέτοντας αυτή την ευθύνη σε εσάς, ως μια δική σας υπόθεση πλέον, κανονίστε όλα τα ζητήματα και θεσπίστε τους ανάλογους νόμους που θεωρείτε σκόπιμους, μιας και εσάς όρισε με την ψήφο του ο λαός ως υπεύθυνους και αρμόδιους για όλα!” Προσωπικά πιστεύω πως αν κάποιος έντιμος και σκεπτόμενος άνθρωπος δεχόταν μια τέτοια πρόταση θα απαντούσε κάπως έτσι:

“Με εξουσιοδοτείτε με ένα καθήκον το οποίο δεν είμαι σε θέση να φέρω εις πέραν. Είμαι πραγματικά άσχετος με αρκετά από τα θέματα τα οποία με καλείτε να νομοθετήσω. Είτε θα πρέπει να δουλέψω εντελώς απομονωμένος, κάτι το οποίο δεν θα έχει θετικά αποτελέσματα για

κανέναν από εσάς, είτε θα πρέπει να απευθυνθώ σε εσάς και να συγκαλέσουμε συμβούλια, στα οποία εσείς οι ίδιοι θα πρέπει να κατανοήσετε και να επιλύσετε τα υπό εξέταση ζητήματα, καθιστώντας στην ουσία τον ρόλο μου αχρείαστο. Εάν έχετε σχηματίσει και διατυπώσει μια άποψη και προβληματίζεστε για το πως να έρθετε σε συμφωνία με άλλους οι οποίοι και αυτοί έχουν σχηματίσει μια δική τους άποψη πάνω στο ίδιο ζήτημα, τότε το μόνο που έχετε να κάνετε είναι να επικοινωνήσετε με όλους στην γειτονιά σας και να αποστείλετε έναν αντιπρόσωπο, ο οποίος θα έρθει σε συμφωνία με τους υπόλοιπους απεσταλμένους αντιπροσώπους των υπολοίπων γειτονιών πάνω στα κοινά ζητήματα που σας απασχολούν όλους, βέβαια θα κρατήσετε για τον εαυτό σας το δικαίωμα να πάρει ο ίδιος την τελική απόφαση, και δεν θα εξουσιοδοτήσετε τους αντιπροσώπους να δημιουργήσουν αυτοί τους νόμους αντί για εσάς. Με αυτόν ακριβώς τον τρόπο οι επιστήμονες και οι επιχειρηματίες

λειτουργούν όταν πρέπει να έρθουν σε κάποια κοινή απόφαση”.

Σαφώς αυτή η απάντηση θα ήταν στην ουσία μια αποκήρυξη του αντιπροσωπευτικού συστήματος, μια ιδέα η οποία διαρκώς μεγαλώνει σε όλα τα μέρη όσο περισσότερο ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια των λαών η πραγματική, άθλια και ανήθικη εικόνα της αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης. Η εποχή μας όμως πήγε ένα βήμα ακόμα παραπέρα αφού άνοιξε τον διάλογο σχετικά με τα δικαιώματα που μπορεί να έχει το κράτος και η κοινωνία σε σχέση με το άτομο, οι άνθρωποι διερωτώνται πλέον, σε ποιο βαθμό είναι απαραίτητη η παρέμβαση του κράτους στις αναρίθμητες λειτουργίες της κοινωνίας.

Χρειαζόμαστε μια κυβέρνηση για να διαπαιδαγωγήσει τα παιδιά μας; Ας δώσουμε στους εργάτες τον ελεύθερο χρόνο που χρειάζονται για να διαπαιδαγωγήσουν τον εαυτό τους, και θα δούμε πως μέσω της ελεύθερης πρωτοβουλίας των γονιών και αυτών που αγαπάνε την εκπαίδευση, χιλιάδες εκπαιδευτικές κοινότητες και σχολεία όλων των ειδών θα ξεπηδήσουν, συναγωνιζόμενα το ένα το άλλο. Εάν δεν μας συνέθλιβε η φορολόγηση και δεν μας εκμεταλλεύοντουσαν τα αφεντικά, δεν θα μπορούσαμε εμείς οι ίδιοι, να κάνουμε κάτι πολύ καλύτερο από ότι κάνει το κράτος και ο καπιταλισμός τώρα για εμάς; Τα μεγάλα κέντρα που θα δημιουργούνταν από τις συντονισμένες προσπάθειες μας θα σημείωναν μεγάλη πρόοδο και μπορείτε να είστε σίγουροι πως αυτή η

πρόοδος θα ήταν κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που επιτυγχάνουν τώρα τα υπουργεία. Είναι το κράτος καν απαραίτητο για την υπεράσπιση μιας περιοχής; Εάν ένοπλοι ληστές επιτεθούν σε μια περιοχή, η καλύτερη δυνατή υπεράσπιση δεν προέρχεται από τους ίδιους τους ανθρώπους που κατοικούν στην περιοχή κατάλληλα οπλισμένους; Οι τακτικοί στρατοί πάντα κατατροπώνονται από εισβολείς και η ιστορία έχει δείξει πως οι τελευταίοι μπορούν να αποκρουσθούν μόνο από έναν ξεσηκωμένο λαό. Αν και η κυβέρνηση είναι άκρως αποτελεσματική στο να προστατεύει και να διαιωνίζει μονοπώλια, κατάφερε να μας προστατεύσει ποτέ από κακοπροαίρετους ανθρώπους; Ανταυτού δεν κατάφερε δημιουργώντας μια πραγματικά μίζερη κοινωνία να αυξήσει τον αριθμό των εγκλημάτων αντί να τα ελαττώσει; Με την δημιουργία φυλακών στην οποία σύρονται κατά χιλιάδες άντρες, γυναίκες και παιδιά μόνο για να βγουν ακόμα χειρότεροι από εκεί μέσα δεν διατηρεί το κράτος φυτώρια-φρούρια εξαχρείωσης

καταχράζοντας τα λεφτά των φορολογουμένων;
Υποχρεώνοντας μας να αναθέτουμε την
ενασχόληση και επίλυση των ζητημάτων που μας
αφορούν σε άλλους, δεν δημιουργεί την πιο
άθλια κοινωνία στην οποία επικρατεί αδιαφορία
για τα δημόσια ζητήματα;

Από την άλλη αν αναλύσουμε όλες τις μεγάλες
προόδους αυτού του αιώνα -την δημιουργία των
νέων διεθνών δικτύων μεταφοράς, τις
βιομηχανικές ανακαλύψεις, τα νέα μέσα
επικοινωνίας- βρίσκουμε να οφείλουμε οτιδήποτε
από αυτές στην κυβέρνηση ή στις ιδιωτικές
επιχειρήσεις; Δείτε για παράδειγμα το
σιδηροδρομικό δίκτυο της Ευρώπης, από την
Μαδρίτη μπορείς να πάρεις ένα απευθείας
εισιτήριο για την Αγ. Πετρούπολη, διασχίζοντας

σιδηροδρομικές γραμμές οι οποίες φτιάχτηκαν από εκατομμύρια εργάτες, και τέθηκαν υπό λειτουργία από δεκάδες εταιρίες, η μεταφορά σας συνδέεται από μια σειρά από ισπανικές, γαλλικές, βαυαρικές και ρώσικες αμαξοστοιχίες, ταξιδεύετε χωρίς να σπαταλήσετε πουθενά 20 λεπτά αναμονής και τα 200 φράγκα που πληρώσατε στην Μαδρίτη, θα επιμεριστούν με ακρίβεια μεταξύ των διαφορετικών εταιριών που συνεργάστηκαν για να φτάσετε στον τελικό προορισμό σας. Αυτή η γραμμή Μαδρίτη - Αγ. Πετρούπολη δημιουργήθηκε μέσω μικρών απομονωμένων τμημάτων, τα οποία σταδιακά ενώθηκαν και τα απευθείας σιδηροδρομικά ταξίδια των τρένων είναι το αποτέλεσμα της κοινής συνεννόησης και συμφωνίας μεταξύ 20 και πλέον διαφορετικών εταιριών. Φυσικά στην αρχή υπήρξαν σημαντικές τριβές, και κατά καιρούς ορισμένες εταιρείες, επηρεασμένες από έναν βαθύτατο εγωισμό ήταν απρόθυμες να έρθουν σε συμφωνία με τους υπόλοιπους, όμως ρωτάω ήταν προτιμότερο να ανεχτούμε και να

εξαλείψουμε, αλλά όχι έτσι ώστε να σχηματιστεί μια κεντρική ευρωπαϊκή κυβέρνηση που θα διαχειρίζεται τους ευρωπαϊκούς σιδηρόδρομους.

Πόσα χιλιάδες παραδείγματα μπορεί να παραθέσει κανείς για να υποστηρίξει αυτή την ιδέα! Αναλογιστείτε όλα τα μεγάλα εγχειρήματα όπως την διώρυγα του Σουέζ, τις γραμμές των υπερατλαντικών πλοίων, τον τηλέγραφο που συνδέει την Βόρεια με την Νότια Αμερική. Σκεφτείτε επίσης την εμπορική οργάνωση που σας επιτρέπει να βρίσκετε από τα χαράματα ψωμί στον φούρνο -αν έχετε βέβαια τα λεφτά να το πληρώσετε, πράγμα που δεν ισχύει για όλους την σημερινή εποχή-, κρέας στον χασάπη και όλα τα υπόλοιπα πράγματα που θέλετε και βρίσκετε στα καταστήματα. Είναι αυτό αποτέλεσμα της

κυβέρνησης; Είναι γεγονός πως πληρώνουμε τεράστια ποσά στους μεσάζοντες, αυτό είναι όμως ένας παραπάνω λόγος για να παύσουμε την ύπαρξη τους, αλλά σε καμία περίπτωση δεν είναι λόγος για να πιστέψουμε πως πρέπει να εμπιστευτούμε στην κυβέρνηση την φροντίδα για την παροχή της σίτισης και της ένδυσης μας. Εάν εξετάσουμε από κοντά την ανάπτυξη του ανθρώπινου μυαλού στην εποχή μας, εκπλησσόμαστε από τον αριθμό των ενώσεων που ξεπηδούν για να ανταποκριθούν στις ποικίλες απαιτήσεις και γούστα των ατόμων της εποχής μας, σύλλογοι για τη μελέτη, για το εμπόριο, για την διασκέδαση και αναψυχή, ένας μικρός αριθμός από αυτές, ασχολείται με την προπαγάνδισή μια παγκόσμιας γλώσσας ή μιας συγκεκριμένης μεθόδου γραφής, άλλες πάλι αποτελούνται από πολυάριθμα τμήματα, όπως αυτές που δημιουργήθηκαν πρόσφατα για την υπεράσπιση των αγγλικών ακτών ή για την αποφυγή και υπεράσπιση από μηνύσεις κλπ. Για να παραθέσουμε όλες τις ενώσεις που υπάρχουν

στην Ευρώπη, θα χρειαζόμασταν ολόκληρους τόμους, και θα φαινόταν πως δεν υπάρχει ούτε ένα τμήμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με το οποία δεν έχει καταπιαστεί κάποια ένωση. Το κράτος εμφανίζεται στις ενώσεις κατά την εκτέλεση των πιο σημαντικών λειτουργιών του, όπως ο πόλεμος, λέγοντας “Εμείς αναλαμβάνουμε τις σφαγές, αλλά επειδή δεν μπορούμε να αναλάβουμε την φροντίδα των θυμάτων, δημιουργείστε έναν ερυθρό σταυρό για να συλλέξει και να φροντίσει τους τραυματίες από το πεδίο της μάχης”.

Αφήστε τους άλλους -αν βέβαια θα το κάνουν και αυτοί- να υποστηρίξουν τον βιομηχανικό στραώνα, ή το μοναστήρι του εξουσιαστικού κομμουνισμού, εμείς δηλώνουμε πως η τάση της

κοινωνίας είναι προς μια διαφορετική αντίθετη κατεύθυνση. Προβλέπουμε εκατομμύρια από ομάδες να σχηματίζονται ελεύθερα για την ικανοποίηση όλων των διαφορετικών αναγκών των ανθρώπων, κάποιες από αυτές να οργανώνονται εντός μια περιοχής, μιας γειτονιάς ή ακόμα και ενός σπιτιού και άλλες να οργανώνονται πέρα από τα τείχη των πόλεων, τα σύνορα και τους ωκεανούς. Όλα τα παραπάνω θα αποτελούνται από ανθρώπους που θα ενώνονται ελεύθερα, και αφότου έχουν συνεισφέρει το μερίδιό τους στην συλλογική παραγωγική εργασία έρχονται σε επαφή, είτε για να καταναλώσουν παρέα, είτε για να δημιουργήσουν έργα τέχνης ή πολυτέλειας ή για να συντελέσουν σε κάποια επιστημονική πρόοδο. Αυτή είναι η τάση του 19ου αιώνα και εμείς την ακολουθούμε, ζητάμε μόνο να την αναπτύξουμε ελεύθερα, χωρίς καμία κυβερνητική παρέμβαση. Ατομική ελευθερία! "Πάρτε βότσαλα", είπε ο Fourier, "βάλτε τα σε ένα κουτί και κουνήστε τα, και αυτά θα οργανώσουν τους εαυτούς τους σε

ένα μωσαϊκό που ποτέ δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εάν αναθέτατε σε οποιονδήποτε να τα τακτοποιήσει αρμονικά."

Τρίτο Μέρος

Στο σημείο αυτό θέλω να περάσω στο τρίτο μέρος του κειμένου, που είναι και το πιο σημαντικό σχετικά με το μέλλον. Δεν χωρά αμφιβολία πως ο 19ος αιώνας αποδυνάμωσε σημαντικά την θέση της θρησκείας. Όμως οι θρησκείες έχουν μια διπλή σύνθεση. Αρχικά

περιέχουν μια πρωτόγονη κοσμογονία, όπου προσπαθούν με ασεβή τρόπο να εξηγήσουν την φύση και επίσης περιέχουν ένα δόγμα δημόσιας ηθικής που δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε εντός του λαού. Όταν όμως εκτοπίζουμε τις θρησκείες και τις βάζουμε στα δημόσια ιστορικά αρχεία, πρέπει να περιορίσουμε εντός των μουσείων τα ηθικές αρχές που περιέχουν; Αυτό έχει συμβεί αρκετές φορές, και έχουμε δει ανθρώπους να δηλώνουν πως δεν ασπάζονται καμία θρησκεία και σαν αποτέλεσμα αυτού να αποστρέφονται οποιαδήποτε ηθική και να ασπάζονται στο μέγιστο βαθμό τον αστικό ατομικισμό “Ο καθένας για τον εαυτό του”. Η κοινωνία όμως είτε πρόκειται για ανθρώπους ή για τα υπόλοιπα ζώα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κάποιους κανόνες και κάποιες ηθικές νόρμες που ξεφυτρώνουν μέσα σε αυτήν, η θρησκεία μπορεί να εξαφανιστεί, η ηθική όμως πρέπει να παραμείνει. Εάν θεωρούσαμε πως ένας άνθρωπος πράττει σωστά όταν ψεύδεται, εξαπατά τους γείτονες του ή τους κλέβει όποτε

του δίνεται η ευκαιρία (πράξεις που συνοψίζουν την μεσοαστική ηθική των επιχειρηματιών), τότε θα φτάναμε στο σημείο όπου δεν θα μπορούσαμε να συνυπάρξουμε. Μπορεί να με θεωρείς φίλο σου, αλλά μόνο και μόνο για να μπορέσεις να με κλέψεις πιο εύκολα, μπορεί να μου υποσχεθείς πως θα κάνεις κάτι για εμένα, μόνο και μόνο για να με εξαπατήσεις, μπορεί να μου υποσχεθείς πως θα παραδώσεις ένα γράμμα για εμένα, αλλά μπορεί να μου το κλέψεις ακριβώς όπως ένας ανθρωποφύλακας. Κάτω από τις προαναφερόμενες συνθήκες προφανώς δεν θα ήταν δυνατόν να υπάρξει καμία απολύτως κοινωνία, κάτι που γίνεται κατανοητό από όλους μας, όπως ακριβώς το γεγονός πως η απουσία των θρησκειών δεν θα καθιστούσε αδύνατη την ύπαρξη μιας δημόσιας συλλογικής ηθικής, ίσα ίσα που αυτή θα μπορούσε να υπάρξει και να αναπτυχθεί σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό. Αυτό το γεγονός είναι τόσο εντυπωσιακό που οι φιλόσοφοι προσπαθούν να το εξηγήσουν μέσω των αρχών του ωφελιμισμού και πρόσφατα ο

Spencer θέλησε να στηρίξει την ηθική που υπάρχει ανάμεσα μας, σε φυσικά αίτια και στις ανάγκες που συνδέονται με την επιβίωση, την διαιώνιση και γενικότερη διατήρηση του είδους.

Αφήστε με να σας δώσω ένα παράδειγμα για να σας εξηγήσω τι πιστεύουμε σχετικά με αυτό το ζήτημα. Ένα παιδί πνίγεται και τέσσερις άντρες που κάθονται πιο δίπλα το βλέπουν να παλεύει μέσα στο νερό, ένας από αυτούς δεν ανακατεύεται καθόλου μιας και είναι υποστηρικτής του “ο καθένας για τον εαυτό του”, το μέγιστο αξίωμα της αστικής τάξης, ο συγκεκριμένος άνθρωπος είναι βάνουσος και δεν θα ασχοληθούμε περεταίρω μαζί του. Ο επόμενος σκέφτεται ως εξής “εάν σώσω το παιδί, τότε σίγουρα αυτό θα το δει ο θεός και θα

καταγραφεί στις καλές μου πράξεις και η θέση μου στους ουρανούς θα είναι πια δεδομένη” και έτσι πηδάει μέσα στο νερό. Είναι αυτός ένας ηθικός άνθρωπος; Σαφώς και όχι. Απλά λογαριάζει καλά τις απαιτούμενες καλές του πράξεις. Ο τρίτος που είναι ωφελιμιστής (η τουλάχιστον έτσι τον ονομάζουν οι φιλόσοφοι) σκέφτεται “Οι επιθυμίες και οι απολαύσεις μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες, στις κατώτερες και τις ανώτερες, το να σώσεις μια ανθρώπινη ζωή είναι μια ανώτερη επιθυμία και απόλαυση, απείρως πιο έντονη και μεγαλύτερη σε διάρκεια από πολλές άλλες, γιαυτό και θα σώσω το παιδί”. Το να σκεφτεί με αυτόν τον τρόπο δεν τον κάνει έναν τρομερό εγωιστή; Και επιπλέον, θα μπορούσαμε ποτέ να είμαστε σίγουροι ότι το εκλεπτυσμένο του μυαλό δεν θα μπορούσε κάποια στιγμή να τον πείσει να τείνει προς μια κατώτερη απόλαυση, όπως για παράδειγμα να διαλέξει να μην μπει στον κόπο να ταλαιπωρήσει τον εαυτό του για μια ανώτερη απόλαυση; Τέλος απομένει ο τέταρτος

άνθρωπος, ο οποίος έχει γαλουχηθεί από την παιδική του ηλικία να αισθάνεται τον εαυτό του ως ένα με την υπόλοιπη κοινωνία και ανθρωπότητα, από την παιδική του ηλικία θεωρούταν ως ένα άτομο που ασχολείται με τα κοινά, ο ίδιος υπέφερε όταν υπέφεραν οι γείτονες του, και ήταν χαρούμενος όταν και οι υπόλοιποι γύρω του ήταν χαρούμενοι. Κατευθείαν στο άκουσμα του κλάματος του παιδιού και της μητέρας βουτάει στο νερό, όχι μετά από κάποιον στοχασμό αλλά από ένστικτο και όταν αργότερα η μητέρα τον ευχαριστεί που έσωσε το παιδί της, εκείνος λέει, “Μα τι έκανα για να αξίζω ευχαριστώ καλή μου γυναίκα? Είμαι χαρούμενος που βλέπω εσένα χαρούμενη, έδρασα βάσει φυσικής παρόρμησης και δεν θα μπορούσα να κάνω αλλιώς”.

Αναγνωρίζουμε στην περίπτωση αυτή τον πραγματικά ηθικό άνθρωπο, και αισθανόμαστε πως οι υπόλοιποι είναι εγωιστές σε σύγκριση μαζί του. Ολόκληρη η αναρχική ηθική συνοψίζεται στο παραπάνω παράδειγμα. Είναι ηθική των ανθρώπων, η οποία δεν ψάχνει για τον ήλιο τα μεσάνυχτα, μια ηθική χωρίς καταναγκασμό ή εξουσία, μια ηθική της συνήθειας. Ας δημιουργήσουμε τις συνθήκες στις οποίες οι άνθρωποι δεν θα οδηγούνται να εξαπατήσουν ή να εκμεταλλευτούν τους άλλους και στην συνέχεια η ίδια η ροή των πραγμάτων θα οδηγήσει στην εξύψωση του ηθικού επιπέδου της κοινωνίας σε επίπεδα που μέχρι τώρα είναι άγνωστα. Οι άνθρωποι σαφώς δεν πρόκειται να ηθικοποιηθούν μέσω της διδασκαλίας κάποιου ηθικού κατηχισμού, τα δικαστήρια και οι φυλακές δεν μειώνουν τις αχρειότητες. Οι άνθρωποι καταφέρνουν να αποκτήσουν μια πραγματική ηθική μόνο αν βρίσκονται σε μια θέση όπου μπορούν να συνεισφέρουν μέσω της προσωπικής ανάπτυξης των συνηθειών τους,

που είναι κοινωνικές και της όσο το δυνατόν μεγαλύτερης αποδυνάμωσης αυτών που δεν είναι. Η ηθική η οποία γίνεται πραγματικά ενστικτώδης είναι πραγματική ηθική, και είναι η μοναδική η οποία διαρκεί και παραμένει σε αντίθεση με αυτή των θρησκειών και των φιλοσόφων..

Ας συνδυάσουμε τώρα τα τρία προαναφερόμενα μέρη και θα έχουμε την αναρχία και την θέση της στην σοσιαλιστική εξέλιξη:

- Χειραφέτηση του παραγωγού από τον ζυγό του κεφαλαίου, συλλογική παραγωγή και ελεύθερη πρόσβαση στην κατανάλωση όλων των προϊόντων της συλλογικής παραγωγής

- Χειραφέτηση από τον κυβερνητικό ζυγό, ελεύθερη ανάπτυξη των ατόμων μέσω ομάδων και ομοσπονδιών, ελεύθερη οργάνωση ξεκινώντας από την βάση, σύμφωνα με τις αμοιβαίες ανάγκες και τάσεις

- Χειραφέτηση από την θρησκευτική ηθική, ελεύθερη ηθική, χωρίς κάποια επιβολή ή εξουσία, η οποία θα πηγάζει από την κοινωνική ζωή και θα μετατρέπεται σε κοινωνική ηθική της συνήθειας.

Τα παραπάνω δεν αποτελούν κάποιο όνειρο, αλλά ένα συμπέρασμα που προέρχεται από την ανάλυση των τάσεων της σύγχρονης κοινωνίας, ο αναρχοκομμουνισμός είναι η ένωση των δυο βασικών τάσεων της κοινωνίας μας, της τάσης προς την κοινωνική ισότητα και της τάσης προς

την πολιτική ελευθερία. Όσο ο κομμουνισμός παρουσιαζόταν να έχει μια εξουσιαστική μορφή, η οποία απαιτούσε την ύπαρξη κυβέρνησης, με πολύ μεγαλύτερη εξουσία από τις σημερινές κυβερνήσεις, συγκεντρώνοντας το σύνολο των πολιτικών και οικονομικών εξουσιών, δεν φάνταζε σε καμία περίπτωση ως μια ικανοποιητική απάντηση (στα κοινωνικά ζητήματα). Μέχρι το 1848 μπορεί μερικές φορές να ενθουσιάζε προσωρινά τους εργάτες, που ήταν διατεθειμένοι να συνενάισουν σε μια υπερσυγκεντρωτική και πανίσχυρη κυβέρνηση, υπό την προϋπόθεση πως θα τους έβγαζε από την άθλια θέση στην οποία ήταν, πάραυτα σε καμία περίπτωση δεν κάλυπτε τους φίλους της ελευθερίας.

Ο αναρχοκομμουνισμός περιέχει την σημαντικότερη από όλες τις κατακτήσεις, την ατομική ελευθερία, την οποία και προεκτείνει και την θέτει υπό μια στέρα βάση προσθέτοντας σε αυτή την οικονομική ισότητα και απελευθέρωση, χωρίς την οποία η πολιτική ελευθερία θα ήταν απατηλή. Δεν ζητά από το άτομο, το οποίο έχει απορρίψει τον θεό, τον μεγαλύτερο τύραννο, τον θεϊκό βασιλιά και το θεϊκό κοινοβούλιο, να θυσιάσει τον εαυτό του για έναν ακόμα θεό, ακόμα χειρότερο από όλους τους προηγούμενους, τον θεό της κοινότητας, ούτε του ζητά να παρατήρει την ανεξαρτησία του, την θέληση του, τις απολαύσεις του και να ανανεώσει τον όρκο του ασκητισμού που μέχρι πρότινος έπαιρνε στο όνομα του ιερού, σταυρωμένου θεού. Ανταυτού λέει στα άτομα, “Καμία κοινωνία δεν είναι απελευθερωμένη όσο τα άτομα της δεν είναι τα ίδια απελευθερωμένα, γιαυτό δεν επιζητούμε να αλλάξουμε την κοινωνία, επιβάλλοντας πάνω σε αυτήν κάποια εξουσία, η οποία θα διορθώσει τα πάντα, αν κάνουμε κάτι

τέτοιο θα αποτύχουμε όπως όλοι οι παπάδες και οι βασιλιάδες πριν από εμάς. Πρέπει να αλλάξουμε την κοινωνία έτσι ώστε οι συνάνθρωποι μας να μην πια εχθροί μας λόγω των γύρω κοινωνικών και οικονομικών περιστάσεων: ας εξαλείψουμε τις συνθήκες που επιτρέπουν σε κάποιους να καρπώνονται τον μόχθο της εργασίας των υπολοίπων, και αντί να προσπαθούμε να σχηματίσουμε την κοινωνία από τα πάνω προς τα κάτω, ή από το κέντρο στην περιφέρεια, ας την αφήσουμε να εξελιχθεί μόνη της ελεύθερα από το απλό στο σύνθετο μέσω των ελεύθερων ενώσεων των ελεύθερων ομάδων. Αυτή η πορεία, η οποία τόσο έντονα εμποδίζεται στις μέρες μας, είναι κάτι πραγματικά προοδευτικό για την κοινωνία, μην προσπαθείτε να το εμποδίσετε, μην του γυρνάτε την πλάτη, αλλά βαδίστε μαζί με αυτό. Τότε το αίσθημα της κοινωνικότητας, το οποίο είναι κοινό τόσο για τους ανθρώπους όσο και για όλα τα υπόλοιπα ζώα που ζουν σε κοινωνίες, θα μπορεί να αναπτυχθεί από μόνο του ελεύθερα, μιας και οι

συνάνθρωποι μας δεν θα είναι πια εχθροί, και θα φτάσουμε στο σημείο όπου το κάθε άτομο θα είναι σε θέση να αναπτύξει ελεύθερα τον εαυτό του, τις κλίσεις του, και τις επιθυμίες του, χωρίς κάποιον περιορισμό εκτός από αυτόν της αγάπης και του σεβασμού προς αυτούς που είναι γύρω του”.

Αυτό είναι το ιδανικό μας, και είναι το ιδανικό το οποίο υπάρχει μέσα στις καρδιές των ανθρώπων – όλων των ανθρώπων. Γνωρίζουμε πολύ καλά πως αυτό το ιδανικό δεν θα επιτευχθεί χωρίς βίαια ξεσπάσματα, το τέλος αυτού του αιώνα μας επιφυλάσσει μια τρομερή επανάσταση, η οποία μπορεί να αρχίσει είτε στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ισπανία ή την Ρωσία, σίγουρα όμως θα εξαπλωθεί όσο ταχύτητα εξαπλώθηκε και αυτή

των πατεράδων μας το 1848, και θα πυρπολήσει ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτή η επανάσταση δεν θα στοχεύει σε κάποια αλλαγή της κυβέρνησης, αλλά θα έχει έναν ευρύτερο κοινωνικό χαρακτήρα, το έργο της απαλλοτρίωσης θα ξεκινήσει και οι εκμεταλλευτές θα εκδιωχθούν. Είτε μας αρέσει είτε όχι, αυτό θα συμβεί παρά την θέληση κάποιων ατόμων, και όταν τα χέρια μας απλωθούν στις ιδιωτικές τους περιουσίες τότε θα έρθει ο κομμουνισμός. Ο κομμουνισμός πάραυτα δεν μπορεί να είναι εξουσιαστικός και κοινοβουλευτικός, μπορεί να είτε μόνο αναρχικός αλλιώς δεν θα υπάρχει καθόλου, ο λαός δεν επιθυμεί πια να εμπιστευτεί τις τύχες του και τον εαυτό του σε κανέναν σωτήρα, αλλά αναζητά να οργανωθεί από μόνος του.

Εμείς δεν υποστηρίζουμε τον κομμουνισμό και την αναρχία επειδή φανταζόμαστε τους ανθρώπους καλύτερους από ό,τι πραγματικά είναι, εαν είχαμε αγγέλους ανάμεσα μας μπορεί να μπαίναμε στον πειρασμό να τους εμπιστευτούμε το έργο της οργάνωση μας, βέβαια δεν θα αργούσε η ώρα που ακόμα και αυτοί θα φανέρωναν ένα εξουσιαστικό πρόσωπο. Ανταυτού επειδή ακριβώς πιστεύουμε στους ανθρώπους όπως πραγματικά είναι λέμε “Μην τους εμπιστεύεστε να σας κυβερνάνε. Πολλοί από τους υπουργούς θα μπορούσαν να είχαν υπάρξει εξαίσια άτομα αν δεν τους είχε δοθεί εξουσία. Ο μόνος τρόπος για να επιτύχουμε μια εναρμόνιση των συμφερόντων μας είναι μέσω μιας κοινωνίας χωρίς εκμεταλλευτές και κυβερνήτες.” Ακριβώς επειδή οι άνθρωποι δεν είναι άγγελοι λέμε “Αφήστε μας να κανονίσουμε τα ζητήμα έτσι ώστε ο κάθε άνθρωπος να μπορεί να βλέπει πως τα συμφέροντα του συνδέονται με τα συμφέροντα των υπολοίπων και τότε δεν θα

έχετε πια να φοβηθείτε κανένα διαβολικό πάθος κανενός”.

Ο αναρχοκομμουνισμός είναι το αναπόφευκτο αποτέλεσμα των υπάρχουσων τάσεων, και προς αυτό το ιδανικό πρέπει να κατευθύνουμε τα βήματά μας, αντί να λέμε “ναι η αναρχία είναι ένα θαυμάσιο ιδανικό” και μετά να της γυρνάμε την πλάτη. Ακόμα και αν η επερχόμενη επανάσταση δεν καταφέρει να εγκαθιδρύσει το σύνολο αυτών των ιδανικών, όλα όσα έχει πετύχει προς αυτή την κατεύθυνση θα παραμείνουν, ανταυτού όλα όσα θα έχουν γίνει προς την αντίθετη κατεύθυνση θα είναι καταδικασμένα να εξαφανιστούν. Αποτελεί γενικό κανόνα πως μπορεί μια λαϊκή επανάσταση να αποτύχει, αλλά πάραυτα θα μπορέσει να προσθέσει ένα

σύνθημα και μια κατεύθυνση για τον επόμενο αιώνα! Η γαλλική επανάσταση έληξε οριστικά από τους συμμάχους το 1815, κι όμως οι δράσεις της έχουν καταστήσει την συνέχιση της δουλοπαροικίας στην Ευρώπη αδύνατη, και επίσης σε ολόκληρη την Ευρώπη η κοινοβουλευτική κυβέρνηση είναι αναπόφευκτη, η καθολική ψηφοφορία πνίγηκε στο αίμα και όμως η καθολική ψηφοφορία είναι το σύνθημα του αιώνα. Το 1871 η Κομμούνα διαλύθηκε από τις βολές των κανονιών κι όμως το σύνθημα σε ολόκληρη την Γαλλία σήμερα είναι “Ζήτω η Ελεύθερη Κομμούνα”. Και αν ο αναρχοκομμουνισμός νικηθεί στην επερχόμενη επανάσταση, αφότου θα έχει κάνει αισθητή την παρουσία του, όχι μόνο θα αφήσει ως παρακαταθήκη την κατάργηση της ιδιωτικής περιουσίας, όχι μόνο οι εργάτες θα έχουν μάθει για αυτόν και σαν αποτέλεσμα αυτού θα έχει αποκτήσει την πραγματική του θέση στην κοινωνία, όχι μόνο η εγκατεστημένη και η εμπορική αριστοκρατία θα έχει δεχθεί ένα

θανάσιμο πλήγμα, αλλά και ο αναρχοκομμουνισμός θα είναι ο στόχος της εξέλιξης των κινημάτων του 20ου αιώνα.

Ο αναρχοκομμουνισμός συνοψίζει τα πιο όμορφα και με διάρκεια πράγματα που έχουν δημιουργηθεί από την ανθρωπότητα, όπως το αίσθημα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της αλληλεγγύης και του συλλογικού. Εξασφαλίζει την ελεύθερη ανάπτυξη τόσο του ατόμου όσο και της κοινωνίας. Γιαυτό και θα θριαμβεύσει!

<http://halastor.blogspot.gr/>

μτφ: kostav

<http://www.anarkismo.net/article/27028>

<http://www.anarkismo.net/article/27034>